

Kursk

Kursk

118 mannen, gevangen onder de Barentssee

Geïnspireerd door ware gebeurtenissen.

Kursk, Auteursrecht © 2021- 2026 door Burt Clinchandhill.

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt of gereproduceerd op welke manier dan ook zonder schriftelijke toestemming, behalve in het geval van korte citaten in kritische artikelen of recensies. Hoewel gebaseerd op feiten, is dit boek een werk van fictie en geïnspireerd door geschiedenis, publieke theorieën en oude boeken en teksten. Desalniettemin blijven de personages en alle sequenties en zinnen die hun privé- en professionele leven beschrijven volledig fictief. Namen, personages, bedrijven, organisaties, plaatsen, gebeurtenissen en incidenten zijn ofwel producten van de verbeelding van de auteur of worden fictief gebruikt. Elke overeenkomst met bestaande personen, levend of dood, gebeurtenissen of locaties is volledig toevallig. Origineel Engelstalig verschenen onder de naam: Kursk. Contactadres:

info@clinchandhill.com – www.clinchandhill.com

Redactie: Erica van Dijk

Nederlandse vertaling: Lebbert Krenking

Omslagontwerp door: Oliviaprodesign

Eerste NL editie: maart 2026

ISBN 9789465386843

Opgedragen aan alle slachtoffers van de ramp met de Kursk onderzeeër en speciaal aan alle nabestaanden die het gemis en het verdriet van de slachtoffers en de waanzin achter deze ramp, voor de rest van hun leven mee zullen moeten dragen.

Boeken door Burt Clinchandhill

JAMES MITCHEL SERIE

Boek 1: Kursk

118 mannen, gevangen onder de Barentssee

Boek 2: 47 Uur

De val en opkomst van Hugo Chávez

Boek 3: The Mogadishu Ontmoeting

De kaping van de Dai Hong Dan

MATTHEW BISHOP SERIE

Allen Nederlandstalig beschikbaar

Boek 1: Aldaraia

De zoektocht naar het Grootste Geheim op Aarde is begonnen.

Boek 2: Lemuria

Uitsterven is onderdeel van de geschiedenis van het leven

Boek 3: Atacama

Een miljard jaar oud mysterie ontrafeld

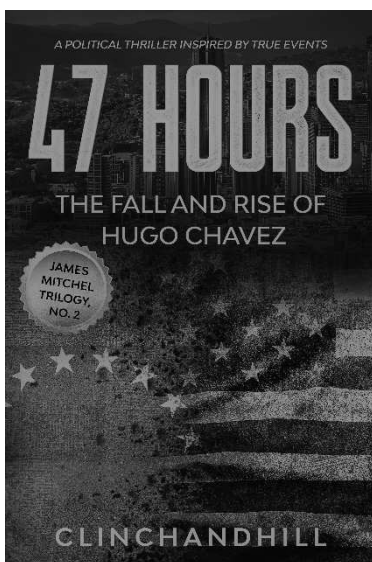
~~~

www.Clinchandhill.com

BONUS INHOUD

We zijn verheugd u een speciale sneak preview aan te bieden aan het einde van dit boek.

In deze preview kunt u genieten van de eerste hoofdstukken van Burt Clinchandhill's *47 Hours*, het volgende deel (boek 2) in deze "James Mitchel"-serie van politieke en militaire thrillers, geïnspireerd door echte gebeurtenissen.

Of ga naar de bekende boekwinkels zoals Bol.com of Amazon.com en koop direct het volledige boek.

www.clinchandhil.com

Inhoud

1. De Arrestatie.....	1
2. Het probleem.....	5
3. Vidyayevo	9
4. Zapadnaya Litsa	17
5. De Dag van de Vrouwen	25
6. Pope.....	41
7. Old School.....	53
8. Vasily.....	59
9 The Marjata	67
10. Onderweg	75
11. 'One Control'	81
12. Zeedoop.....	85
13. Laat de spelen beginnen.....	89
14. Op Ramkoers	107
15. Geraakt	117
16. Tegenmaatregelen.....	133
17. De Eerste Klap.....	141
18. De Tweede Klap	151
19. Severomorsk.....	163
20. De Zoektocht	171
21. Hoop	195
22. Scrubbers.....	205

23. Vijf Roebel	213
24. Brand	225
25. Platgespoten.....	239
26. Schema's.....	247
27. Verich.....	257
28. Een Laatste Kans	273
29. De Tiende Dag	279
30. Nawoord, feiten en fictie	283
KURSK Speciale vermelding	286
Bonus – 47 Hours De val en opkomst van Hugo Chávez	295
1. Lang leve transparantie	297
2. Chávez	303
3. Een Goede Vriend.....	309
Mis het avontuur niet!.....	317

Dankwoord

Met dank aan mijn eerste redacteur, mentor en criticus Andrea Busfield.

--

Voor Arthur, die me onbewust het artikel overhandigde, dat ervoor zorgde dat ik in de eerste plaats geïnteresseerd raakte in het onderwerp.

--

Voor mijn vader, die me als kind stimuleerde om te lezen, en jammerlijk faalde (behalve stripboeken dan...).

--

Bedankt Nathalie, voor het bijstaan, stimuleren en mij de tijd gunnen voor het onderzoeken en schrijven van dit verhaal.

--

Bedankt Erica, voor het herlezen en herbewerken van de James Mitchell-trilogie.

--

Aan alle betrokkenen die bereid waren om met mij te spreken over het onderwerp – formeel en informeel – en bereid waren (video)materiaal deelden.

--

Larry King in een interview met Vladimir Poetin, 8 september 2000.

Larry: *“Zeg eens, wat gebeurde er met de onderzeeër?”*

Poetin: *“Ze zonk.”*

1. De Arrestatie

April 2000

De straat zag er saai en grijs uit. Geen enkele boom of sprankje groen viel te onderscheiden tussen de laagbouw. Het was 2000, maar alles aan de architectuur en de geparkeerde auto's schreeuwde midden 20e eeuw. Sterker nog, met de lege speeltuinen en het gebrek aan mensen kon het tafereel gemakkelijk worden aangezien voor een verlaten Oost-Europese filmset uit de jaren '50.

Toch viel één zestien verdiepingen tellend Stalinistisch gebouw op dankzij een groot neonsignaal boven de ingang dat luidde:

'SAYANI HOTEL MOSKOU'

Van achter de grote glazen deuren kwam het enige teken van leven van een man die alleen achter een balie stond, en een krant las in de verder lege lobby. Plotseling stopte buiten een colonne snel rijdende auto's met piepende banden en de man keek op – eerst verbaasd en toen nerveus.

Autodeuren werden opengetrokken en dichtgeslagen. Uit de eerste auto stapten vier mannen, gekleed in kostuums, gevolgd door meerdere mannen uit de andere twee voertuigen. Ondanks hun informele kleding waren ze niet in staat hun militaire training te verhullen. Tot slot stapten er uit het achterste voertuig soldaten met machinepistolen, die meteen positie innamen voor de grote glazen deuren van de hotelingang. Gelijktijdig liepen de andere mannen in stevig tempo de lobby binnen.

De geschrokken receptionist legde zijn krant neer en deed instinctief een stap achteruit, richting de muur, toen een van de mannen langzaam naderde, terwijl hij een sigaret aanstak.

“Kan ik u helpen?” vroeg de receptionist, niet in staat de trilling in zijn stem te onderdrukken.

De man in het pak blies rustig de rook van zijn sigaret uit. “Ik denk het wel.” Hij pauzeerde even en doofde zijn sigaret op de balie. “Ik zoek een Amerikaan, begin vijftig, in pak, waarschijnlijk in het gezelschap van een oudere Russische man.”

Wetende dat om papieren vragen zijn leven alleen maar ellendiger zou maken, keek de receptionist naar zijn computer. “Kamer 701, vierde verdieping,” sprak hij.

De man in het pak wees naar twee van zijn mannen. “Julie twee, met mij mee. De rest blijft hier en bewaakt de uitgangen.” De drie mannen liepen naar de lift, die openging terwijl ze naderden. Een vrouw, met een klein jongetje aan de hand, stapte uit. Ze wierp een blik op de man in het pak, keek snel weg en trok het jongetje mee de lobby in.

De mannen stapten de lift in. De geur van chemische schoonmaakmiddelen was sterk, maar het verholde nauwelijks de staat van verval waarin het hotel verkeerde.

“Vier,” beval de man in het pak, en een van de mannen drukte op de knop. De deuren sloten. Toen ze opnieuw opengingen, werden ze begroet door een groot bord met een '4', het enige onderscheidende kenmerk van de verdieping. Voordat hij de lift verliet, keek de man in het pak de lange gang in en controleerde de deuren aan beide kanten.

“Kom,” beval hij de anderen, op het moment dat hij de gang in liep. Terwijl ze verder liepen, telde hij stilletjes de nummers van de deuren die ze passeerden: “697, 698, 699, 700.” Bij kamer 701 zag hij dat de deur openstond. Binnen liep een man naar de deur, duidelijk van plan deze te sluiten.

Edmond Pope leek in alle opzichten een doorsnee Amerikaanse zakenman van middelbare leeftijd. Zijn blauwe pak was modern maar nonchalant gedragen zonder stropdas. Zijn grijze, op tweederde gescheiden kapsel, gecombineerd met een bril met hoornmontuur, gaf hem het uiterlijk van een bankier, vermengd met een personage uit een

film uit de jaren '70. Pope keek de man in het pak aan, en hoewel hij niets zei, sprak zijn frons duidelijk de vraag wat hij wilde.

“Een gesprek,” zei de man in het pak kalm. Hij stapte de kamer binnen, legde een hand op Pope's borst en duwde hem zachtjes achteruit. Pope zag geen andere keuze, draaide zich om en liep de suite in, opmerkend dat de twee mannen, die de man in het pak vergezelden, videocamera's vasthielden.

Via de kleine hal kwamen ze in de woonkamer. De kamer had een typisch ouderwetse inrichting, met een oud ogende, plasticachtige vuurrode bank die opviel te midden van alle beige. Op de bank zaten drie mannen, twee relatief jong aan weerszijden van een grijsharige oudere man die ze duidelijk begeleidden. De oudere man keek steeds nerveuzer, nu de vreemden zijn ontmoeting met de Amerikaan onderbraken.

In de zestig en gekleed in een goedkoop bruin pak, kon Anatoly Babkin doorgaan voor een universiteitsprofessor of raketwetenschapper. Maar de angst op zijn gezicht was onmiskenbaar toen Pope de kamer weer inliep, gevolgd door de man in het pak en zijn mannen.

De man in het pak richtte zich volledig op Pope, keek hem recht in de ogen aan alsof hij hem uitdaagde om te liegen. “Bent u Pope, Edmond Pope?”

De kleur trok weg uit Pope's gezicht. “Ja, ik ben Pope. Wie—”

“Wie ik ben, doet er niet toe,” onderbrak de man in het pak hem, terwijl hij zich naar Babkin op de bank wendde. “En u? Ik weet wie u bent. Anatoly Babkin, briljant wetenschapper en tot voor kort hoofd van de faculteit raketmotoren aan de Bauman Technische Universiteit in Moskou. Mis ik iets?”

Babkin bleef stil.

“Sir Babkin, sir Pope, ik heb orders om u naar het FSB-hoofdkwartier te begeleiden, waar u zult worden aangeklaagd wegens spionage en verraad tegen de Russische Federatie.”

2. Het probleem

Op de bijna 1.000 hectare grote gezamenlijke basis Anacostia-Bolling was het een zonnige zondag. Binnen de militaire installatie, in het hoofdkwartier van de Defense Intelligence Agency, stormde een jonge marineofficier in een smetteloos wit uniform door een lange gang die deed denken aan een steriele ziekenhuiscorridor. Aan het einde van de gang stopte hij bij een glazen deur met daarin een gegraveerde Amerikaanse adelaar. Onder de adelaar stond een bord met de tekst:

'Lt Cdr, M. MITCHEL, NATIONALE VEILIGHEIDSRaad'.

De officier trok de deur open en stapte een kleine voorruimte binnen, waar een jonge secretaresse de wacht hield.

“Je kunt meteen doorlopen,” zei ze, zonder op te kijken van haar bureau. De officier negeerde haar volledig, haastte zich naar de deur achter in de kamer en klopte dringend aan.

“Ik zei dat je gewoon door kon lopen,” snauwde de secretaresse, maar opnieuw werd ze genegeerd toen de officier de deur opendeed en naar binnen stapte zonder om te kijken.

Direct voor hem zat, achter een mahoniehouten bureau en geflankeerd door twee patriottische vlaggen, James Mitchel.

Toen de officier de kamer binnenkwam, vernauwden Mitchels ogen lichtjes, een voorgevoel van naderend onheil trok als een rilling door zijn ruggengraat. De blonde James Mitchel, die wel wat weg had van een model, was pas begin 40 en relatief jong om al een stempel te hebben gedrukt op Capitol Hill. Hoewel hij ambitieus was, was hij

niet roekeloos van aard, en problemen waren alleen acceptabel als ze het gevolg waren van andermans fouten.

“Wat is er zo dringend?” vroeg Mitchel, met een lichte lispeling in zijn stem. “Je ziet er bezorgd uit.”

“Ze hebben Pope,” antwoordde de officier, nog steeds naar adem happend van zijn haastige tocht door de gangen.

“Ze hebben wat?”

“Pope. De FSB heeft hem uit zijn hotel gehaald, samen met een contactpersoon waar hij samen mee was,” zei de officier bijna schreeuwend, uit frustratie en bezorgdheid met zijn armen zwaaiend.

Mitchel bleef kalm en haakte een duim achter de band van zijn broek, een beweging die hem eraan herinnerde dat hij er goed aan deed een paar kilo te verliezen.

“Rustig aan, officier. Weten we waarom de FSB hem heeft meegenomen?”

“Niets officieels, maar mijn contact in Moskou zegt dat hij Babkin ontmoette toen het gebeurde.”

Mitchels gezicht verloor onmiddellijk zijn kalmte. “Hebben we het wel binnen?” vroeg hij, en de officier kuchte nerveus.

“Ik weet het niet zeker, maar voor zover ik weet, zou Pope Babkin maar één keer ontmoeten. Dus als dit die ontmoeting was, moeten we aannemen dat —”

“Dat we het niet hebben,” onderbrak Mitchel hem. “Enig idee waar ze hem naartoe hebben gebracht?”

“Nee,” gaf de officier toe, terwijl hij een zakdoek pakte om het zweet van zijn voorhoofd te vegen. “Er is nog geen contact geweest, maar ik verwacht snel iets te horen van hem of via officiële Russische kanalen.”

Mitchel fronste even en drukte vervolgens op de intercom op zijn bureau.

“Ja, sir?”

“Bel sir Turner en zeg dat het dringend is en als hij niet beschikbaar is, laat hem zo snel mogelijk terugbellen.”

“Geen probleem, sir.”

“Dank je, Mary.”

Mitchel draaide zich om naar de officier. “Houd me op de hoogte als er nieuws is.”

De officier knikte en verliet de kamer. Terwijl hij langs de secretaresse liep, hoorde hij haar de intercom bedienen. “Ik heb veiligheidsadviseur Turner aan de lijn op lijn vier.”

In zijn kantoor pakte Mitchel de telefoon en drukte op een verlichte knop onderaan.

“Mr. Turner?”

Terwijl hij sprak, stelde hij zich de middelbare Harvard man aan de andere kant van de lijn voor. Op zijn 55e zag Turner er nog steeds uit als de corporate advocaat die hij ooit was. Afkomstig uit een bescheiden gezin van winkeliers, had zijn juridische opleiding en nuchtere opvoeding hem in staat gesteld kalm te blijven, waar anderen dat niet konden. Daardoor had hij al zijn deel van politieke stormen overleefd als Nationale Veiligheidsadviseur.

“Charles,” benadrukte Turner, hoewel hij de eerbiedige toon in de stem van de jonge politicus en marineofficier wel kon waarderen. “Hoe vaak moet ik je nog zeggen me Charles te noemen? Wat kan ik voor je doen?”

“Het is Pope,” zei Mitchel direct. “Hij is gearresteerd.”

Aan de andere kant van de lijn viel een stilte, voordat Mitchel Turner zijn bureau hoorde verlaten om de deur van zijn kamer te sluiten.

“Waar?” vroeg Turner.

“In Moskou. Hij ontmoette Babkin om de plannen te ontvangen. Ik moet het nog bevestigen, maar het lijkt erop dat we een andere manier moeten vinden.”

Turner zei niets, terwijl zijn brein alle mogelijke gevolgen van Pope's arrestatie overwoog. Toen Mitchel wilde vragen of hij nog aan de lijn was, antwoordde Turner eindelijk. "Is er iets wat Pope hen over ons kan vertellen?"

Dit keer nam Mitchel even de tijd om na te denken voordat hij antwoordde. "Pope denkt dat hij gedeclassificeerde informatie koopt, dus dat is onwaarschijnlijk."

Turner knikte in stilte, maar de lichte aarzeling in Mitchels stem overtuigde hem niet. "Oké. Ik probeer mijn contacten te raadplegen om te achterhalen wat er is gebeurd, en ik stel voor dat jij hetzelfde doet."

"Zal ik doen."

Toen de verbinding werd verbroken, staarde Mitchel even naar de telefoon, nadenkend over zijn volgende stap en hoe snel de pers lucht zou krijgen van Pope.

3. Vidyayevo

Juni 2000

'Vidyayevo, populatie 5478, Oblast Moermansk', stond er op het bord bij de ingang van het, voor burgers gesloten, dorp in de uiterste noordwestelijke regio van Rusland. Vlak voor het beveiligde militaire gebied lag een kleine gemeenschap met sociale woningen, waar betonnen gebouwen als kazernes opdoemden in het verder rurale niemandsland. Alleen de Oost-Europese auto's voor de gebouwen gaven aan dat er mensen moesten wonen achter de gesloten gordijnen. De grauwe kleuren, en het gebrek aan planten of bomen, riepen herinneringen op aan het Sovjettijdperk. Het was alsof de tijd hier decennia geleden stil was blijven staan.

Een jonge vrouw sjouwde met zware boodschappentassen naar een klein huisje van beton en hout. Gehuld in een dikke warme jas leek ze eerder op de winter gekleed dan op het begin van de zomer. Zodra ze het huis binnenging, trok ze de capuchon van haar hoofd, waardoor haar zwarte schouderlange haar, lichte huid, donkere ogen en volle lippen zichtbaar werden. Het was geen verrassing dat Olga Kolesnikova als een knappe vrouw werd beschouwd in deze regio.

“Ik ben thuis!” riep ze naar de lege woonkamer.

Een vrouwenstem riep terug:

“We zitten in de keuken!”

“Natuurlijk zitten jullie in de keuken. Jullie wonen in de keuken,” mompelde Olga binnensmonds.

“Wat zei je, lieverd?”

“Niks, mama.”

Olga trok haar jas uit, liep door de woonkamer en bracht de boodschappen naar de keuken, duidelijk het centrale punt van het huis. Aan de ene kant van de ruimte stond een groot granieten aanrecht en aan de andere kant een hout gestookt fornuis. Boven aan de muur hing

een televisie, onafgebroken afgestemd op het nieuwskanaal. Midden in de keuken zat een jonge man van midden twintig aan een kleine tafel. Hij had een blond militair borstelkapsel en een ondeugende twinkeling in zijn ogen. In zijn eenvoudige kleren – een spijkerbroek en een bevlekte witte T-shirt – leek Dmitri Kolesnikov meer op een bouwvakker dan op een marineofficier.

Toen Olga de keuken binnenkwam, strekte Dmitri zijn armen naar haar uit. “Daar is mijn vrouw. Kom hier en geef je man een kus,” sprak hij luid.

Olga wierp een blik op haar man en gooide de boodschappentas in zijn uitgestoken armen. “Kus dit maar, ruim het op en gedraag je als een volwassene. Je bent zevenentwintig, gedraag je ook zo,” zei ze. Toch kon ze niet voorkomen dat een glimlach haar scherpe woorden verzachtte, gevolgd door een luchtkus. Hoe lastig haar man ook kon zijn, ze had nooit iemand anders zoals hij ontmoet. Hij was haar wereld, iets wat ze ontdekt had toen ze hem tussendoor verliet en al snel besepte dat ze niet zonder hem kon.

Bij het fornuis was Dmitri’s moeder, Irina, bezig met het avondeten. Haar lange, kleurrijke jurk met bloemenprint sleepte over de houten keukenvloer. “En waar is mijn kus?” vroeg ze, terwijl ze haar vinger naar haar lippen bracht.

“Hou op met plagen, mama,” riep Olga. Ze wilde voorkomen dat de oudere vrouw te ver ging. “Jij wilt een schoon huis, en je lieve zoon hier heeft trouw gezworen nooit meer zonder mij naar de kroeg te gaan.”

“En geloof je hem?” lachte Irina, duidelijk niet gevoelig voor Olga’s onderliggende frustraties. Dmitri echter voelde haar gevoeligheid wél aan. Hij sprong overeind, trok zijn shirt recht en gaf een militaire groet.

“Ik houd mij altijd aan mijn beloftes,” verklaarde hij, tot grote hilariteit van de vrouwen, want niets was minder waar.

Irina's aandacht werd opeens getrokken door een nieuwsbericht over kameraad Poetin en president Clinton. Ze draaide zich nieuwsgierig naar de televisie.

“Sst, ik wil dit horen,” zei ze, terwijl ze met haar hand gebaarde dat de anderen stil moesten zijn. Een seconde later verscheen de persvoorlichter van het Witte Huis op het scherm. De persvoorlichter van het Witte Huis begon te spreken:

“Deze verkiezingen tonen aan dat het stemhokje inderdaad de onbetwiste manier is geworden voor de Russen om hun leiders te kiezen. Ik denk dat dit een belangrijke mijlpaal is in de consolidatie van de democratie in Rusland. De Verenigde Staten zouden graag een Rusland zien dat niet alleen de democratie versterkt, maar ook de vrije markteconomie consolideert en de rechtsstaat instelt. Dat zou de Russische bevolking helpen om weer op de been te komen na deze moeilijke jaren van transitie.”

Dmitri keek zijn moeder aan. “Goed gezegd, nietwaar, mama?”

Irina keek niet echt overtuigd. Ze was niet goed opgeleid, had haar rug verpest door jaren van hard werk op het land. Ze had echter wel genoeg ervaring opgedaan om te weten dat verandering niet komt met slechts een nieuw gezicht aan de top. “Jongen, of het nu een Tsaar, een Secretaris-Generaal, een Voorzitter of een President is, zolang één man aan de macht is, zal er vrees ik niet veel veranderen.” Ze draaide het gas lager, zette het deksel op de pan en wendde zich tot haar zoon om het verder uit te leggen, toen de deurbel ging.

“Gered door de bel,” grinnikte Dmitri, waarop Irina hem speels een draai om zijn oren gaf.

“Ik zal wel even kijken,” zei Olga, deels om even weg te zijn van het moeder-zoon moment, deels omdat ze nieuwsgierig was. Bezoekers waren zeldzaam overdag, vooral omdat de meeste mensen op de basis werkten.

Bij de voordeur stond een grote man in een nog grotere bontjas, die op het punt stond opnieuw op de deurbel te drukken. De

opluchting was duidelijk zichtbaar op zijn rood aangelopen gezicht, toen Olga de deur opende.

“Oh, gelukkig. Ik begon al te denken dat ik vanavond pas terug zou moeten komen,” zei hij.

Olga glimlachte. “Wat kan ik voor je doen?”

“Ah, ja,” antwoordde de man, terwijl hij snel een bruine schoudertas afdeed en er een brief uithaalde. “Ik werk samen met je man, en onze baas wilde dat ik deze vandaag bij hem zou afleveren.” Terwijl de man de brief aan Olga overhandigde, merkte ze op dat deze eigenlijk aan Irina was geadresseerd.

“Wil je binnen komen?” vroeg Olga.

“Nee, dank je,” antwoordde de man met een warme glimlach. “Ik moet terug naar de basis. We hebben vanavond een speciaal feest voor de officieren ter gelegenheid van de laatste missie van onze kapitein deze zomer. Wil je Dmitri mijn groeten doen? Ik ben luitenant Vitaliy, en zeg tegen hem dat ik blij ben hem vanavond op het feest te zien.”

Hoewel Olga verrast was en een beetje van streek door de onthulling, liet ze het niet merken. “Ik zal hem de boodschap zeker doorgeven. Dank je wel.” Ze sloot de deur en keek diep in gedachten verzonken naar de brief.

“En, wie was het?” vroeg Dmitri, toen ze de keuken weer in kwam.

“Wanneer ging je mij vertellen over het feest?” vroeg ze op een zoetige toon aan haar man. Dmitri, die het gevaar meteen doorhad, legde direct zijn krant neer en concentreerde zich op de beste manier om zijn vrouw te beantwoorden zonder ruzie te maken

“Ik was niet van plan te gaan,” loog hij.

“Waarom zei je vriend dan het tegendeel?” vroeg Olga, terwijl ze haar ongelooft niet probeerde te verbergen.

“Hij weet het niet. Iedereen verwacht me daar, maar ik was echt niet van plan te gaan.”

“Waarom zou je dan tegen hem zeggen dat je zou gaan als je dat niet van plan bent?”

Dmitri zuchtte diep, alsof hij zich wilde verontschuldigen. “Kijk, ik wilde niet dat de mannen wisten waarom ik niet kon komen. Ik zou me op het laatste moment ziekmelden. Niemand zou het merken.”

Olga keek hem aan. Aan de ene kant was ze trotser op hem dan ze kon uitdrukken, maar aan de andere kant wist ze niet of ze hem nog wel kon geloven. Dit was waar ze stonden. Dit was de bitterzoete aard van hun liefde. Maar uiteindelijk was zij degene die teruggekomen was, die beloofd had dat ze zijn demonen samen zouden onder ogen zien. Ze pakte zijn hand vast.

“Het is oké. We komen er wel,” zei ze, en omdat Irina hen in verwarring aankeek, liet ze het hierbij en veranderde snel van onderwerp. “Kijk, ik heb een brief van je baas, kapitein Gennadiy Lyachin.”

Dmitri tilde zijn wenkbrauwen op en gebaarde dat ze de brief aan hem moest geven.

“Niet zo snel,” plaagde Olga. “Hij is niet voor jou. Hij is aan je moeder geadresseerd.” Ze gaf de brief aan Irina.

“Waarom zou hij jou schrijven?” vroeg Dmitri aan zijn moeder. “Open hem maar.”

Irina, genietend van de frustratie van haar zoon, nam de tijd om de voor- en achterkant van de envelop te inspecteren. Daarna pakte ze een mes van het aanrecht en begon zorgvuldig de envelop open te snijden, alsof de inhoud breekbaar was. Het was een marteling voor Dmitri, en hij deed zijn best om niet te reageren. Toen zijn moeder de brief uit de envelop haalde, zag hij dat het om één vel papier ging met een klein stukje handgeschreven tekst erop. Irina begon zachtjes te lezen voor zichzelf.

“Hardop, alstublieft, hardop,” smeekte Dmitri, terwijl Olga glimlachte naar Irina, haar aanmoedigend om hem verder te plagen.

“Oké, hier komt het.”

'Geachte mevrouw Kolesnikova,

*Ik was zeer verheugd te horen dat uw zoon Dmitri zijn verblijf in de
trotse Russische marine heeft verlengd.*

*Ik ben in het bijzonder blij hem weer onder mijn commando te
verwelkomen, als kapitein-luitenant, verantwoordelijk voor de
Turbineafdeling van de Marine's Koninklijke Onderzeeër Kursk.
Ik wil u ook persoonlijk verzekeren dat ik alles dat in mijn macht ligt
zal doen om hem gezond te houden en hem veilig na elke reis naar u
terug te brengen.'*

Met vriendelijke groet,

Kapitein Gennadiy P. Lyachin

Olga gooidte gefrustreerd haar handen in de lucht. “En hoe zit het dan met mij? Hoe zit het dan met het veilig terugbrengen naar mij?”

In plaats van te antwoorden, draaide Irina zich naar Dmitri, die zijn schouders ophaalde. “Je kapitein weet hoe het moet,” zei ze. “Een zeeman hoort eerst bij zijn moeder, ongeacht zijn leeftijd en of hij nu getrouwd is of niet. Vooral als je ook geen andere kinderen hebt om het mee te delen.”

Olga trok een wenkbrauw op bij deze opmerking, omdat ze wist dat het een grap was, maar de grap begon oud te worden, en Dmitri zou er binnenkort iets van moeten zeggen, als zijn moeder er niet mee ophield.

“Ik denk nog steeds dat je bij de marine had moeten vertrekken toen je kon, Dima,” zei ze, haar toon serieus. “Ik heb altijd gedacht dat dit een gevaarlijke baan was. Niet alleen dat, de betaling is slecht, de omgeving ongezond, en je bent omringd door mensen die maar al te graag proberen je weer in slechte gewoonten te trekken.” Ze leunde naar voren om haar lippen tegen zijn oor aan te drukken, zodat alleen hij haar volgende woorden zou horen. “Ik zeg je, Dima, als je ooit kinderen wilt, kun je er maar beter snel voor zorgen.”

Dmitri draaide snel zijn hoofd om Olga's lippen op de zijne te vangen. "Ik zal bewijzen dat mijn werk niet gevaarlijk is en dat er niets is om bang voor te zijn," verzekerde hij zijn vrouw zacht. "Mijn liefste, mijn werk op de Kursk is waarschijnlijk het veiligste van de hele marine. In feite, volgende week op Vrouwendag kun je zelf komen kijken."

Hoewel Dmitri niet echt de bedoeling had om de zorgen van Olga belachelijk te maken, stond zijn gezicht gewoonlijk in een grijns die het moeilijk maakte om zijn ware gevoelens in te schatten. Olga's frons werd dieper, terwijl ze voelde dat hij met haar speelde.

Omdat ze een ruzie aanvoelde aankomen, besloot Irina in te grijpen, zoals ze altijd deed, omdat ze uit bittere ervaring wist hoe snel een ruzie tussen echtgenoten kon escaleren. "Geen woord meer," zei ze tegen hen. "Jullie hebben een hele toekomst voor je. Stop met ruzie maken en help me dit eten op tafel te krijgen."

4. Zapadnaya Litsa

De dokken van Zapadnaya Litsa leken bijna leeg en oogden triest. Met nauwelijks begroeiing was de zanderige, winderige vlakte slechts het thuis van een paar oude gebouwen. Het hele tafereel bracht de ondergang van de ooit zo machtige Sovjetunie kenmerkend in beeld. De meeste operationele nucleaire onderzeeërs waren in deze havens gestationeerd. Gebouwd in de jaren '60, bestond het Zapadnaya Litsa-complex uit acht enorme houten dokken, waarvan de meeste nu leeg stonden en dienden als herinnering aan betere tijden. Er was veel veranderd na het einde van de Koude Oorlog, en de marine had het meeste van die veranderingen moeten ondergaan. Vandaag de dag verbleven er slechts een paar onderzeeërs in de dokken. Een handvol wachters, die hun rondes liepen, waren het enige teken van leven op de kades. In het midden van de dokken viel een oud houten gebouw op door zijn enorme omvang.

In de verte steeg een grote stofwolk op uit de zanderige vlakte, wat aangaf dat een auto naderde. Toen het voertuig dichterbij de hekken van de dokken kwam, verliet een eenzame wachtpost een klein houten hutje en nam zijn plaats in bij de slagboom. Het voertuig, een luxe stadsauto, reed naar de slagboom en stopte. Toen het raam openging, merkte de wachter twee Russische officieren op de voorstoelen op. De passagier droeg het insigne van een admiraal op zijn uniform. Achterin de auto zaten twee Aziatische mannen, van wie er één ook een militair uniform droeg.

“Papieren, alstublieft,” zei de wachter en hij stak zijn arm uit, klaar om ze in ontvangst te nemen. De admiraal gaf wat documenten aan de chauffeur, die deze door het raam aan de bestuurderszijde doorgaf. De wachter bekeek ze kort voordat hij ze terug gaf en de slagboom opende.

“Jullie weten waar jullie moeten zijn?” vroeg hij, terwijl hij naar het oude houten gebouw zo'n 200 meter verderop wees. De chauffeur knikte en reed weg.

Toen de auto stopte voor het enige gebouw in de directe omgeving, stapten de admiraal en de twee Aziatische mannen uit en liepen naar een grote stalen trap, die zich langs de zijkant van het gebouw omhoog slingert.

“Let goed op,” waarschuwde de admiraal. “Deze trappen kunnen glad zijn door de stoflaag.” Toen de mannen de eerste verdieping bereikten, zwaaide de deur bovenaan open en verscheen er een kapitein van rond de 40. Met zijn grote, ronde hoofd, kraaloojjes en een dunne laag donker haar was hij niet de mooiste officier in de marine, maar hij was wel een van de meest ervaren, en zijn loyaliteit aan de grotere glorie van de oude Sovjetunie was ongeëvenaard.

“Welkom, heren,” begroette kapitein Gennadiy Lyachin hen.

Lyachin gebaarde dat ze naar binnen moesten, en de mannen stapten over de drempel en kwamen binnen in wat leek op een oud klaslokaal, met schoolbanken tegen de muren gestapeld. In het midden van de kamer stond een tafel met tien stoelen er omheen. Aan het ene uiteinde van de tafel stond een laptop voor een oud schoolbord, bedekt met wat leek op een wit laken dat werd gebruikt als projectiescherm. Aan de andere kant van de tafel zaten al twee mannen.

“Neem alstublieft plaats.” Lyachin wees naar de stoelen tegenover de zittende mannen. “Ik stel voor dat we beginnen met een introductie van iedereen, zodra we allemaal comfortabel zitten.”

Nadat iedereen plaats had genomen, werd Lyachin herinnerd aan een oorlogsbespreking uit de Tweede Wereldoorlog, ergens in de Stille Oceaan.

“Zal ik beginnen?” vroeg een van de mannen in een Russisch uniform. En zonder op een antwoord te wachten, deed hij dat. “Ik ben admiraal Vyacheslav Popov van de Noordelijke Vloot van de trotse Russische marine.”

In zijn midden vijftiger jaren, leek de admiraal een doorgewinterde zeeman met een grote roodachtige snor, een iets te zwaar postuur, en een stijf gestreken uniform. Hij was een officier die zowel een marinepersoonlijkheid als een familieman uitstraalde, een man aan wie je je geheimen zou kunnen toevertrouwen. Na zijn introductie keek hij naar links.

“Igor Sergejev, minister van Defensie van de Russische Federatie,” zei de man naast hem. In zijn zestiger jaren had Sergejev nog maar een beetje grijs haar aan beide zijkanten van zijn hoofd. Zijn grote, ronde bril gaf hem de uitstraling van een geleerde, al was hij dat niet.

“En ik ben kapitein Gennadiy Lyachin van de Russische onderzeeër de Kursk, die je wellicht hebt gezien in de dokken toen je aankwam.” Lyachin wees naar een klein raam, hoewel niemand de onderzeeër zou kunnen zien vanaf de plaats waar ze zaten. Hij draaide zich naar de Aziatische militaire officier en nodigde hem uit om zichzelf voor te stellen.

“Kolonel Xu Junping, ministerie van Defensie van de Volksrepubliek China, inlichtingendienst.”

Junping was in de veertig, in vol tenue. Hoewel hij vriendelijk sprak, was duidelijk in zijn ogen, die snel heen en weer schoten tussen Popov en Lyachin, te lezen dat hij twijfels had over zijn aanwezigheid daar.

Tenslotte stelde de laatste man aan de tafel zich voor: “Qiungiang Wang, civiele aannemer voor het ministerie van Defensie.”

Admiraal Popov knikte kort en stond op om naar de computer te lopen.

“Welkom, heren, in Zapadnaya Litsa, en bedankt dat jullie zo snel hier konden zijn,” begon hij. “Excuseer de slechte omstandigheden waarin deze bijeenkomst plaatsvindt. Ik ben ervan overtuigd dat deze omstandigheden zullen werken.” De admiraal

pauzeerde even om de gezichten rond de tafel te observeren. “Ik zal proberen deze briefing zo kort en bondig mogelijk te houden,” verzekerde hij hen. “Zoals jullie allemaal weten, is de Russische marine de afgelopen jaren veel bekritiseerd sinds de ondergang van de Sovjetunie. Hoewel het waar is dat er door bezuinigingen enkele dramatische veranderingen zijn geweest, hebben wij nu wel de middelen om een deel van het wereldwijde maritieme leiderschap dat we ooit hadden, terug te nemen.”

Terwijl Popov zijn eerste dia op het scherm zette, volgden Junping en Wang elke beweging zonder een woord te zeggen. Op het scherm toonde de eerste dia wat leek op een gewone groene torpedo met een vreemde chromen neus. In plaats van een propeller aan de achterkant, had de torpedo acht kleine raketuitlaten. Junping rechtte zijn rug in zijn stoel toen hij naar het scherm keek.

“Is dit wat ik denk dat het is?”

Voor het eerst tijdens de vergadering liet Popov een kleine glimlach zien. “De VA-111 Shkval,” zei hij, voordat hij even pauzeerde om te genieten van de stilte in de kamer. “Na een moeizame start in de ontwikkeling zo’n 30 jaar geleden tijdens de tijd van de Sovjetunie, zal de Shkval nu de balans in de maritieme oorlogvoering weer in ons voordeel terug brengen. Denk maar eens na, wat is het zwakste aanvalspunt in de onderzeebootoorlog?” Popov liep weg van het scherm, vol vertrouwen dat het enkele seconden zou duren voordat een van de mannen een antwoord zou geven, maar Junping antwoordde snel, alsof hij deelnam aan een quiz.

“Verrassing.”

“Inderdaad, verrassing,” bevestigde Popov. “De snelste torpedo reist momenteel met een maximumsnelheid van 50 knopen. Dit geeft de vijand genoeg tijd om te reageren met allerlei tegenmaatregelen.” Popov haastte zich terug naar de computer om de volgende dia te tonen. Op dit blad stonden meer details en cijfers, opgesteld om de Chinese bezoekers te imponeren. Popov gaf hen even de tijd om de

statistieken te verwerken, voordat hij zijn betoog voortzette. “Niet met de Shkval. De Shkval herintroduceert het element van verrassing in torpedo oorlogvoering onder zee,” verklaarde Popov trots. “De Shkval wordt gelanceerd vanuit een onderzeeër op 50 knopen, en versnelt naar een snelheid van meer dan 250 knopen. De vijand zal hem nooit zien aankomen.”

Tot dat moment had Igor Sergejev zich stil gehouden. Nu mengde hij zich in het gesprek om de torpedo aan te prijzen bij de Chinezen. “En een groot bijkomend voordeel is, deze wapens zijn goedkoop, heel goedkoop,” zei hij. “Voor ongeveer 10 procent van de kosten van een conventionele torpedo kunnen we jullie de snelste en dodelijkste torpedo ooit ontworpen leveren.”

“En hoe verschilt dit van het concept dat je ons vijf jaar geleden probeerde te verkopen?” reageerde Wang.

Popov beseft ineens dat Wang waarschijnlijk al eerder aan tafel had gezeten, waarschijnlijk in de tijd van Mikhail Gorbatsjov. Hij hield zijn gezicht in de plooi, terwijl hij antwoordde door een dia te tonen waarop de torpedo onder water bewoog. “Hier zie je ons perfectieconcept van de supercavitatie van de Shkval. Merk je de zilveren neus op de torpedo?

Deze neus creëert een grote bel gas onder water, groot genoeg om de hele torpedo die door het water beweegt te omhullen. Daardoor is er geen wrijving van het water welke de torpedo vertraagt, wat het mogelijk maakt om veel hogere snelheden te bereiken. Achteraan zie je acht kleine raketmotorpijpjes. Deze motoren regelen de richting en snelheid.” Popov glimlachte trots.

“Ik heb gehoord over deze theorie,” zei Wang, zonder ook maar een poging te doen zijn scepticisme te verbergen. “Ik heb ook gehoord dat de Amerikanen met dezelfde technologie experimenteerden, maar het afstootten vanwege veiligheidsproblemen.”

Sergejev glimlachte gemakkelijk. “We hebben dit principe sinds de late jaren '60 ontwikkeld en geperfectioneerd. Ik kan je

verzekeren dat we het niet zelf zouden gebruiken als we het niet als volledig veilig beschouwen.”

Wang stak zijn arm uit naar Lyachin. “Jij bent onderzeebootkapitein en verantwoordelijk voor je bemanning. Wat vind jij van deze torpedo?”

Lyachin dacht even na voordat hij antwoordde. “Ik denk - nee, ik weet – dat er risico’s kleven aan het gebruik van alle wapens.” Weer pauzeerde Lyachin, op zoek naar het politiek correcte antwoord, zodat hij zijn kameraden niet in verlegenheid zou brengen. “Ik denk niet dat de Shkval extra risico’s met zich meebrengt in vergelijking met de risico’s die we elke dag nemen. Als ik dacht dat het risico niet acceptabel was, zou ik mijn matrozen er niet aan blootstellen.”

Sergeyev en Popov keken beiden opgelucht naar Lyachin, blij dat hij het goed had gedaan.

Blijkbaar overtuigd door Lyachins reactie, schraapte Junping zijn keel, wat aangaf dat hij klaar was om het gesprek verder te voeren.

“En wat betreft de oorlogskop?”

“Goed dat je het vraagt.” Popov zette de volgende dia op, een tabel met cijfers die de variaties van het lading die de torpedo kan dragen en de schade die hij kan aanrichten. “Zoals je kunt zien, kan de Shkval elke soort oorlogskop dragen tot 269 pond, van conventioneel tot nucleair. Je kunt hem ook gebruiken zonder lading, maar met een dummykop. Door de snelheid van de Shkval, schiet je recht door elk schip heen, waardoor het zinkt of ten minste onverdedigbaar in het water wordt.”

Van Junping’s gezichtsuitdrukking was duidelijk af te lezen dat hij langzaam begon te vallen voor de verkooppraat, maar hij bleef bezorgd over de gevaren van het inzetten van zo’n wapen. “Dit ziet er allemaal heel interessant uit, maar ik wil terugkomen op het onderwerp veiligheid,” zei hij. “Oorspronkelijk waren er veiligheidsproblemen met het aandrijfsysteem.”

Voor een moment keek Popov naar Sergejev, om toestemming te vragen om het gesprek weer terug te nemen. Sergejev knikte instemmend.

“De torpedo werkt met een mengsel van 95% waterstofperoxide en kerosine. Samen vormen ze HTP, high-test peroxide. Zodra de waterstofperoxide in contact komt met de katalysator, in dit geval kerosine, breekt het bij hoge temperatuur af in een mengsel van stoom en zuurstof en vormt een bipropellant raketbrandstof. We gebruiken het ook om onze Soyuz-raket te ontbranden. Zolang we het uit de buurt van lucht en corrosie houden, is er niets om bang voor te zijn. Wat betreft de effectiviteit, wel, de cijfers spreken voor zich.”

Sergejev stond op van de tafel en liep naar voren. “Heren, jullie kunnen alle details terugvinden in de mappen voor je en later lezen. Ik ben ervan overtuigd dat de feiten alle nieuwsgierigheid over de prestaties van de Shkval zullen bevredigen. Er zal later genoeg tijd zijn voor vragen. Uiteindelijk kwamen jullie hier niet alleen om te praten en naar een presentatie te kijken.” Sergejev hield een korte pauze voor het dramatisch effect. “Jullie kwamen hier om de Shkval met eigen ogen te zien.”

Popov knikte en nam het voortouw van Sergejev. “Over twee dagen gaan jullie met ons mee naar onze zomer marine-oefening. Sir Wang, u zult met kapitein Lyachin meevaren op de onderzeeër de Kursk die het wapen af zal vuren. Kolonel Junping, u zult de demonstratie vanuit ons commandoschip en oefendoel, de Peter de Grote, bijwonen. Ik ben ervan overtuigd dat onze demonstratie alle vragen die er nog zijn zal beantwoorden. Ik dank jullie voor de aandacht en ik zal jullie graag over een paar dagen weer verwelkomen.”

5. De Dag van de Vrouwen

Donderdag 10 augustus 2000

Vanuit Vidyayevovo naar de dokken van Zapadnaya Litsa was het niet ver met de auto. Dmitri en Olga hadden het aanbod van vrienden, om samen te rijden, afgeslagen. Olga vond het beter om even alleen te zijn met haar man, zonder vrienden, ouders of kameraden die Dmitri zouden beïnvloeden. Ze probeerde hem op het rechte pad te houden.

“Dus, wat vind je ervan?” vroeg Olga, terwijl ze haar handen opstak om te laten zien dat ze het serieus meende.

Dmitri haalde één hand van het stuur en wees naar het kale landschap aan weerszijden van de weg.

“Zie je dat? Het land? Dat ben ik, Olga. Ik ben er net zo’n deel van als een zandkorrel dat is. Ik ben hier opgegroeid, net als mijn vader, die vóór mij ook onderzeebootofficier was. Dit is wat ik ben. Dit is wat ik ken.”

“Ik heb het niet over wat je bent of wat je kent,” onderbrak Olga hem. “Ik heb het over wat het met je doet en wat je zou kunnen worden. Hoeveel wil je eigenlijk op je vader lijken, Dima?”

Dmitri kromp ineen door deze aanval. Het was een onnodige steek, maar hij begreep het wel. *‘Eén fout van de zoon maakt hem nog niet tot zijn vader, toch?!’*

Beseffend dat ze misschien te ver was gegaan, ging Olga zachter verder: “Zie je niet wat het met je doet, Dmitri? Je werk is gevaarlijk en houdt je betrokken bij vrienden die een slechte invloed op je hebben. Begrijp je dat niet? Het is gevaarlijk, het stinkt, en het verleidt je tot slechte gewoontes.” Olga’s gebaren werden nu weer steeds wijder, terwijl ze haar punt probeerde duidelijk te maken.

“Dat is niet waar,” antwoordde haar man uiteindelijk, duidelijk geïrriteerd. “Je moet niet praten over dingen waar je niets vanaf weet. Mijn werk op de onderzeeër is veilig, en dat zal ik je laten zien. Wat

mijn vrienden betreft: ik heb al twee weken geen drankje met hen gehad. Vertrouw me. Ik heb geen probleem.”

Olga schudde haar hoofd maar bleef stil. Haar ongeloof was duidelijk voelbaar, en terwijl ze haar armen over elkaar sloeg, zuchtte ze.

Toen ze de dokken naderden, werd de weg drukker. Hoewel het verkeer nog steeds doorstroomde, betekende de aanwezigheid van meer dan een handvol auto's bijna een file in deze regio. Bij de ingang van de dokken bleef de slagboom open en de bewakers controleerden nauwelijks de passerende auto's, terwijl ze met elkaar stonden te kletsen en een sigaret rookten. Binnen het terrein stonden overal auto's geparkeerd en een grote menigte mannen en vrouwen genoot zichtbaar van het mooie weer. Het was een zeldzaam tafereel, want normaal gesproken werden de dokken alleen bemand door mannen. Nu waren de meeste mannen gekleed in hun beste uniform, om hun geliefden rond te leiden. De meeste vrouwen hadden zich ook op hun best aangekleed voor de gelegenheid.

Nabij de kades torenden twee grote Oscar II-klasse onderzeeërs boven het water uit. Met een lengte van meer dan 150 meter, waren ze de grootste nucleaire onderzeeërs van de Russische vloot. Oorspronkelijk gebouwd tijdens de Koude Oorlog, waren de schepen in de vroege jaren '90 opnieuw ontworpen om ruimte te maken voor meer technologie en nieuwe raketten op vaste brandstof. Dmitri en Olga stopten hun auto zo'n 30 meter van de onderzeeërs.

Olga had niet meer tegen Dmitri gesproken sinds hij ontkende een drankprobleem te hebben, en haar man beseftte dat een knipoog en een glimlach niet genoeg zouden zijn om haar weer voor zich te winnen. Nadat hij de auto had geparkeerd, sprong hij uit de auto en rende naar de passagiersdeur, die hij met een theatrale zwaai opende.

“Mijn dame,” zei hij en maakte een kleine buiging.